

Nederlandse en Vlaamse maïs dient hoofdzakelijk als ruwvoederge-
was. Op korte termijn lijkt hier weinig in te veranderen, hoewel de
ontwikkeling van andere toepassingen niet stilstaat. Onder meer ener-
giemaïs geeft het van origine tropische gewas een andere functie.

Snijmaïs blijft gebruiksdoel nummer één

Snijmaïs

Verreweg de meeste maïs oogst de teler als snijmaïs. Volgens het CBS teelde de Nederlandse boer in 2004 224.468 hectare snijmaïs. De Vlamingen teelden dat jaar volgens NIS-statistieken 159.799 hectare. Daarmee daalt het aandeel snijmaïs in Vlaanderen van ruim 83 naar 73 procent, terwijl de Nederlandse teler nog steeds ruimschoots tachtig procent van zijn maïs als snijmaïs inkuilt (tabel 1).

Bij snijmaïs wordt de gehele plant geogst vanaf een hoogte van circa 15 centimeter. De haksellengte varieert van 6 tot 16 mm. Snijmaïs is weliswaar een hoogwaardig ruwvoer, het kan niet dienen ter vervanging van krachtvoer. Snijmaïs wordt in de regel geogst tussen half september en de eerste week van oktober, waarbij gestreefd wordt naar een drogestofgehalte van 30 tot 35 procent.

Tabel 1 – Geteelde oppervlakten snijmaïs in Nederland en Vlaanderen (bron: CBS en NIS)

jaar	oppervlakte (ha)	
	Ned.	VI.
1997		174.476
1998		163.089
1999		163.089
2000	205.321	168.012
2001	203.874	167.488
2002	214.403	163.072
2003	216.897	164.547
2004	224.468	159.799

CCM

Bij CCM oogst men niet de gehele kolf, maar alleen de korrels en een deel van de spil. Bij de oogst wordt het product vermalen en ingekuuld.

Wanneer CCM voldoende vermalen is en voldoet aan criteria voor het ruwcelstofgehalte, is het zeer geschikt als krachtvoer voor zowel varkens als runderen.

Tabel 2 – Geteelde oppervlakten CCM in Nederland en Vlaanderen (bron: CBS)

jaar	oppervlakte (ha)	
	Ned.	VI.
2000	7.219	23.337
2001	7.672	21.909
2002	6.690	26.418
2003	7.067	29.105
2004		28.823

MKS

Bij maïskolvensilage (MKS) wordt de kolf met een deel van de schutbladeren en soms een deel van de kolfsteel gehakseld en ingekuuld. De voederwaarde van MKS bedraagt 1100 VEM per kg droge stof. De oppervlakte van MKS-teelt wordt in Nederland niet geregistreerd.

Tabel 3 – Geteelde oppervlakten MKS in Vlaanderen (bron: NIS)

jaar	oppervlakte (ha)
	VI.
1997	10.775
1998	8.471
1999	8.471
2000	10.705
2001	15.281
2002	6.876
2003	6.807
2004	6.246

Kwaliteit compenseert opbrengstderiving landschapsmaïs

Maïs van ongeveer anderhalve meter hoog met een vergelijkbare voederwaarde-opbrengst als normale maïs; het Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO) introduceerde de term landschapsmaïs vorig jaar bij de start van het gelijknamige project dat de mogelijkheden van de teelt van korte maïs onderzoekt.

'Maïs wordt al geruime tijd gezien als een landschapsonvriendelijk gewas', start onderzoeker Jos Groten. 'Met name het het zicht ontnemende karakter van maïs is voor burgers storend', beargumenteert Groten, die benadrukt dat het PPO het belang van de teler vooropstelt. 'We streven naar maïs met een enorme kwaliteit, mogelijk 1100 VEM, door ons vooral te richten op het zetmeelgehalte en de celwandverteerbaar-

heid. Dit seizoen realiseerden we bij rassen van 2,25 meter 1040 VEM per kg droge stof.'

Met name door een groter kolfaandeel verwacht de onderzoeker een hogere voederwaarde per kg ds, hoewel een lager opbrengstniveau onvermijdbaar is. 'Je mist mogelijk twintig procent, maar een hogere verteerbaarheid kan de helft hiervan compenseren.' De overige opbrengstderiving kan volgens Groten door aanpassingen in de teelttechniek (rijafstand, plantdichtheid) gecompenseerd worden.

Groten stelt voor de duidelijkheid dat het PPO niet veredelt, maar momenteel gebruikmaakt van bestaande rassen. De toekomst van landschapsmaïs is daarmee sterk afhankelijk van de maisveredelingsbedrijven.

Maïsteelt voor biogasproducten op termijn lucratief

Naast ruwvoerproductie blijkt de maïsplant bij uitstek geschikt als energiebron voor de productie van groene energie. In Duitsland verwerken intussen meer dan 2100 biogasinstallaties maïs die specifiek

bestemd is voor dit doel. In Nederland trekt het onderwerp biogas volle zalen tijdens info-avonden. Bij deze toepassing van maïs gaat het om een zo hoog mogelijke opbrengst per hectare en is voederwaarde niet meer van belang. Ook in Nederland werd het afgelopen jaar ervaring opgedaan met maïs voor de productie van biogas, laat Jan Bakker weten, directeur van zaadveredelaar KWS. 'Voor deze regio is van belang dat de rassen onder relatief koude omstandigheden kunnen groeien. Late rassen hebben dankzij een langer groeiseizoen de meeste opbrengstpotentie, maar realiseren dat niet onder koude omstandigheden. KWS is naar eigen zeggen als enige actief in de veredeling van rassen die zich goed lenen voor energieproductie', zegt Bakker, die aangeeft dat met rassen als Mikado en Vic opbrengsten van zeventig à tachtig ton per hectare mogelijk zijn. Onder de speci-

Energiemaïs reikt tot 5,5 meter

Korrelmaïs

De meest extreme vorm van krachtvoerteelt met maïs is de teelt van korrelmaïs (tabel 4). De dorser oogst alleen de korrels van de maïskolf, die gedroogd worden tot een drogestofpercentage van 85. Korrelmaïs is bruikbaar bij de productie van mengvoer.

Tabel 4 – Geteelde oppervlakten korrelmaïs in Nederland en Vlaanderen (bron: CBS en NIS)

jaar	oppervlakte (ha)	
	Ned.	VI.
2000	20.298	12.446
2001	27.173	18.646
2002	23.694	20.974
2003	24.547	23.619
2004		24.300

Nieuwe gebruiksdoelen als energiemais vooral interessant op lange termijn

Multifuncti onele maïs